

Latvijas Republikas Kultūras ministrija
Latvijas Pasākumu rīkotāju un pasākumu producentu padomes sēde
Protokols Nr.30

Sēdes norises laiks, vieta:

2025. gada 24.septembrī, plkst.11:00

Kultūras ministrijas lielā zāle

Sēdē piedalās:

Ina Ločmele	Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta Radošo industriju nodaļas vecākā referente;
Agnese Lāce	Kultūras ministre;
Ģirts Majors	sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Positivus” valdes loceklis, festivāla „Positivus” rīkotājs, koncertaģentūras “PositivusMusic” vadītājs, koncertzāles “Palladium” līdzīpašnieks;
Juris Millers	biedrības „Latvijas Producentu savienība” valdes priekšsēdētājs;
Anda Zadovska	sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Mūzikas nams Daile” valdes priekšsēdētāja;
Liene Kubilus	pašvaldības kultūras iestādes "Ziemeļrīgas kultūras apvienības" direktore;
Līga Blaua	biedrības “Kultūras un izklaides platformu apvienības” (KIPA) pārstāvis, SIA Biļešu serviss” valdes locekle;
Mārcis Gulbis	nodibinājuma “Latvijas Pasākumu forums” valdes loceklis;
Diāna Zirniņa	sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Austrumlatvijas koncertzāle” valdes locekle;
Dace Jurka	Latvijas Kultūras darbinieku biedrības valdes priekšsēdētāja;
Guntars Račs	“Pašnodarbināto mūziķu biedrības” padomes loceklis;
Ģirts Krastiņš	Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Arēna Rīga” valdes priekšsēdētājs, Latvijas pasākumu norišu vietu asociācijas valdes loceklis;
Guntars Ķirsis	valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Koncerti” valdes loceklis, sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Dzintaru koncertzāle” valdes loceklis;
Atis Egliņš – Eglītis	Latvijas Pašvaldību savienības Izglītības un kultūras komitejas vadītājas vietnieku kultūras jautājumos, Cēsu novada Domes priekšsēdētāja vietnieks;
Aldis Janevičs	kompānijas „NA” pārstāvis;
Liena Edvardsa	Latvijas Izpildītāju un producentu apvienības izpilddirektore, nodibinājuma „Fonds Līdzskaņa” valdes priekšsēdētāja;
Signe Pujāte	Latvijas Kultūras darbinieku biedrības valdes priekšsēdētājas vietniece.

Pieaicināti:

Lāsma Krastiņa - Sidorenko	Kultūrpolitikas departamenta Radošo industriju nodaļas vadītāja;
Lita Kokale	Kultūras ministrijas Sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja;
Līna Birzaka – Priekule	Ministres biroja vadītāja;
Baiba Mūrniece	Valsts sekretāres vietniece kultūrpolitikas jautājumos;
Dace Vilsons	Valsts sekretāre;
Kristīne Petrovska	Simbioze 2.0 plenēra pārstāve;
Raivis Alksnis	Simbioze 2.0 plenēra pārstāvis;
Mairita Rosicka-Strūberga	mūzikas festivāla "Terra" organizatore;
Ivans Kožaronoks	Valsts robežsardzes pārvaldes priekšnieka vietnieks robežkontroles un imigrācijas jautājumos;
Inga Randare	Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes iecirkņa pārstāve;
Ēriks Eleds	Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes iecirkņa pārstāvis.

Nepiedalās:

Guntis Ērglis-Lācis	Latvijas Pasākumu producentu asociācijas valdes priekšsēdētājs, sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Ideju Institūts” valdes loceklis.
----------------------------	--

Dienas kārtība:

1. Iesaistīto pušu redzējums par notikumu:

- pasākumu “Terra” un “Simbioze 2.0” organizatori sniedz ieskatu šo notikumu organizēšanā un problemātikā;
- Valsts policijas viedoklis par piemērotajiem drošības pasākumiem notikumos “Terra” un “Simbioze 2.0”.

2. LPRPP pārstāvji dalās ar labās prakses piemēriem pasākumu organizēšanā un drošības nodrošināšanu tajos.

3. Abpusēja izpratne/vienošānās no iesaistītajām pusēm par algoritmu turpmākai veiksmīgai sadarbībai starp kultūras norišu rīkotājiem un drošības iestādēm, nodrošinot drošu kultūras pasākumu norisi.

Ģ.Majors: atver sēdi, informē padomes locekļus, ka šodienas sēdē plānots uzklaut iesaistītās puses par divu pasākumu “Terra” un “Simbioze 2.0” norisi un aicina klātesošos uz atklātu, cieņpilnu sarunu.

A.Lāce: uzsver, ka svarīgi nodrošināt atklātu sarunu. Pastāv spriedze – no vienas puses bažas par kultūras un mākslas brīvību, no otras – jautājums, kā pasākumus organizēt droši. Būtiski nepieļaut situāciju, kurā tiek apšaubīti kādas puses nodomi.

M. Rosicka-Strūberga Strūberga: informē par festivālu “Terra”, kas notiek otro gadu (pirmajā gadā – Salacgrīvā, šogad – Skujenē sadarbībā ar Skujenes luterāņu baznīcu, kuras īpašumā ir neapsaimniekota muiža, degradēta teritorija).

Šogad radās nepatīkama situācija, kur apmeklētāji sūdzējās, ka policija ir izārdījusi to telti, sevišķi neizpratnē bija ārvalstu apmeklētāji. Atmosfēra bija ļoti saspringta, jo festivāla norises laikā katru dienu tika rīkoti reidi. Organizatori nebija gatavi visu festivāla laiku komunicēt ar apmeklētājiem par drošības sargu klātbūtni un reidiem. Piemēram, uz dejas plača tika spīdināts lukturis dejotājiem acīs un prasīti dokumenti, arī dīdžejam, kurš tajā brīdī liek mūziku. Šobrīd ir sagrauta festivāla reputācija, mākslinieki uzteikuši sadarbību, norādot, ka Latvijā nejūtas droši.

K.Petrovska: informē par pasākuma “Simbioze” organizēšanu (iepriekš rīkots Kurzemē, Kazdangā), kurš norisinājās divas nedēļas vēlāk festivāla “Terra” labiekārtotajā teritorijā. Pasākums “Simbioze” notika no 3. līdz 9. augustam ar intensīvu programmu. Dienas aktivitātes norisinājās līdz plkst.17.00, vakaros – papildu norises (kino vakari, kakao ceremonijas u.c.). 9. augustā plkst. 6.00 sākās publiska izstāde ar desmit performancēm dienas gaitā un vakara programmu. Tik saņemta publiskā pasākuma atļauja. Bija plānota 100 cilvēku apmeklētība. Tā kā divu drošības cilvēku vietā festivālam tika noteikts nodrošināt četrus, festivāls finansiāli to nevarēja atļauties un tika nolemts vakara daļu veidot privātu, reģistrējot cilvēkus, kuri vēlas pieteikties uz slēgto daļu. 5.augustā iesūtīja saskaņošanai un saņem atbildi, ka viss saskaņots. Savukārt 9.augustā plkst.19:50 Valsts policijas piecas patruļas ieradās festivāla laikā un patrulēja visu nakti pasākumā, kuru apmeklēja 50 cilvēki.

A.Lāce: skaidro, ka tā baža, kas izskan ir, ka vieni pasākumi varbūt nesaņem tādu uzmanību no drošības iestādēm kā citi.

Ģ.Majors: piekrīt, norādot, ka samērīgums drošības nodrošināšanai dažāda veida pasākumos varētu būt kāda no sarunas tēmām nākotnē padomes darba kārtībā.

Ē.Eleds: skaidro, ka Valsts policijai nav aizspriedumi ne pret vienu pasākumu. Viens ir skaidrs, nedrīkst pieļaut, ka narkotiskās psihotropās vielas tiek ienestas ne viena publiska pasākuma teritorijā. Ja jūs, kā pasākuma organizatori šādu situāciju pamanāt, jūsu pienākums ir vērsties pie drošības iestādēm. Festivāls “Positivus” ir labs piemērs kvalitatīvai organizatoru un drošības iestāžu komunikācijai. Policijas postenis ir pie festivāla ieejas, policisti dežurē ar suņiem un izstaigā festivāla norises teritoriju. Arī “Prāta vētras” koncertos notiek tas pats un ir ļoti laba sadarbība par pasākuma organizatoriem.

Norāda, ka, ja ir zināms, ka pasākuma auditorija būs citu zemju iedzīvotāji, organizatoru pienākums ir informēt ārvalstu pilsoņus par Latvijas likumdošanu, ka psihotropās vielas ir neatļautas Latvijā.

A.Egliņš-Eglītis: uzsver, ka minētie gadījumi ir izņēmums Cēsu novadā un Latvijā kopumā. Drošības dienestiem ir jādara savas darbs, drošība ir pirmajā vietā. Tas, ka šo divu pasākumu

norises uzraudzīšana ir rezultējusies ar ierosinātajām lietām, norāda, ka policija ir darīja savu darbu.

J.Millers: norāda uz vairākām problēmas, piemēram, nedrīkst pasākumu, kuram ir publiskais finansējums pārvērst un organizēt kā privātu! Un pasākuma rīkotāja pienākums ir informēt apmeklētājus kādas vietas ir aizliegtas, ko drīkst/nedrīkst ienest pasākumā vietā.

G.Ķirsis: atzinība jebkuram, kurš uzņemas organizēt pasākumus un vēl jo vairāk alternatīvās un degradētās vietās. Stāsta, ka ir liela pieredze sadarbībā ar dažādām institūcijām un pašvaldības iestādēm pasākumu organizēšanā. Izsaka atzinību arī pašvaldību un Valsts policijai, drošības dienestiem par labu sadarbību. Tie ir profesionāli un ļoti atbildīgi cilvēki. Tas, ka šāda saruna notiek ir ļoti labi, te ir daudz ko mācīties, bet pilnīgi noteikti ceļš, kas jāiet ir konsultēties ar visiem dienestiem, lai pasākums notiku drošāk un labāk. Iesaka organizatoriem turpmāk konsultēties ar pašvaldībām, pašvaldību policijām, cik iespējams, nodrošināt drošību saviem spēkiem, lūgt priekšizpēti, padomu. G.Ķirsis norāda, ka nekad nav saskāries ar gadījumu, ka drošības dienesti atteiktu priekšizpēti un padomu, kas būtu jādara, lai pasākums būtu drošs.

G.Majors: akcentē, ka ļoti jūtīgs punkts pasākumu organizatoriem ir starptautiskās reputācijas risks un tas būtu jāsaprot abām pusē gan organizatoriem, gan drošības dienestiem. Un aicina, arī drošības iestādes vērsties pie LPRP padomes, ja ir nepieciešama kāda priekšizpēte vai informācija par kultūras pasākumiem, lai izvairītos no publiskās reputācijas, vēl jo vairāk starptautiskā reputācijas graušanas. Rīgas pašvaldība ir vislielākā pieredze un resurss, kamēr reģionu pašvaldībās ne vienmēr ir izpratne par pasākuma apjomu un šādās situācijās aicina vērsties arī pie producentu padome.

Ē.Eleds: atbalsta šādu informācijas apmaiņu ar LPRP padomi. Aicina arī producentus, organizējot pasākumus, arī vērties pēc padoma pie LPRP padomes vai pa tiešo Valsts policijā.

I.Randare: apliecinā, ka Valsts policijai nav nostāja par to kādi kultūras pasākumi jāatbalsta vai kādi nav jāatbalsta. Te ir runa tikai par drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšanu. Festivālā "Terra" bija 34 pārkāpumi, kas ir milzīgs rādītājs pie tik mazas pasākuma apmeklētības. Turklāt 5 cilvēki bija narkotiskās vielas ieguvuši festivāla teritorijā. Festivālā piedalījies drīkstēja arī bērni, kas notiktu, ka bērns netīšām atrastu un paceltu kādu krāsainu tabletīti? Oponē "Terra" un "Simbioze" pasākumu organizatoru viedoklim, ka apmeklētāji nejutās droši policija klātbūtnes dēļ, tā ir subjektīva nostāja. Latvijā nav atļauta narkotisko vielu aprīte un tas organizatoriem ir jānodrošina un jānoinformē sava auditorija.

M.Rosicka-Strūberga Strūberga: atzīst, ka statistika ir graužoša un nebija par to lietas kursā. Vēršas pēc padoma, kā šādas lietas mazināt pasākumos? Ir atvērta dialogam ar iestādēm un ir kategoriski pret, ka narkotisko vielu lietošana varētu atkārtoties festivāla norises laikā. Atvainojas un uzņemas atbildību, bet arī norāda, ka robežsardzes policijas darbība bija neētiska.

Ē.Eleds: skaidro, ka drošības dienesti iegūst operatīvu informāciju par iespējamajiem riskiem un reaģē pēc protokola. Norāda, ka tikko Rīgā notika "Eurobasket 2025", kur drošības dienestu klātbūtne bija milzīga, bet nav saņemta ne viena sūdzība, ka drošības dienestu klātbūtne bijusi pārmērīga. Ja pasākuma organizatori neiziet uz komunikāciju ar drošības dienestiem, tas liek policijai rasties aizdomām par drošību plānotajā pasākumā.

Kristīne Petrovska: pasaka paldies par sapulci. Nav mērķis meklēt vainīgos, bet pastāstīt savu pieredzi. Mācīsies no kļūdām un izrāda vēlami turpmāk nākt uz dialogu ar drošības iestādēm.

Ivans Kožaronoks: skaidrojot robežsardzes aktivitāti pasākumā stāsta, ka robežsardzei ir ikdienas darbs – pēc policijas lūguma identificēt ārzemniekus. Reaģē uz sabiedrības izsaukumiem. Vienmēr būs sabiedrības daļa, kas būs neapmierināta ar šādu uzraudzību. Reidī ir negaidīti, tas ietilpst ikdienā.

Ģ.Majors: vēlējums uz priekšdienām, kur reidi tiek veikti, īpaši pasākumos ar ārvalstu mākslinieku dalību, ir jāņemērā kādu slavu šie dalībnieki un mākslinieki pēc tam aiznes uz ārzemēm. Ja reidi tiks profilēti pēc ādas krāsas, nevar noliegt, ka tas ir jūtīgs punkts un radīs rasistisku slavu valstij. Uz priekšdienām ir svarīgi, ja policija jūt, ka ir nepieciešami reidi, izmantot visus informācijas avotus ar nozari pirms šiem galējiem lēmumiem, lai nenodarītu reputācijas kaitējumu pasākumiem un valstij kopumā. LPRP padome no savas puses izsaka gatavību nākt palīgā sniegt informāciju, kas ir šie pasākumi un, kas aiz tiem stāv, kas to organizē. Jebkuram cilvēkam ar mūsdienu rietumniecisko izpratni šis ir jūtīgs moments, pēc kāda kritērija ir izvēlēts pārbaudīt viņa pilsonību. Jāņem vērā, ka ne jau imigranti nāk uz pasākumiem, kur ir ieejas maksas un pārbaudes pie ieejas. Tāpēc šādi reidi ir jāpārdomā, jo starptautiskā valstu slava ir ļoti svarīga un var graut kultūras nozari.

A.Lāce: piekrīt un piebilst, ka no organizatoriem var arī uzzināt no kuras valsts biļetes ir iegādātas. Protams, ka hibrīdkarš pie Latvijas robežas notiek un riski ir, bet Eiro zonā, kur ir pārvietošanās brīvība, profilēšana ir satraucoša.

Ē.Eleds: saprot un saredz risku, ka ārzemnieki aiznes ziņu par Latviju ārvalstīs, bet norāda kādu tieši ziņu? Vai to, ka Latvijā pasākumos var lietot psihotropas vielas? Ja robežsargi ir uzskatījuši par lietderīgu pārbaudīt konkrēto personību, viņu viedoklim ir uzticas.

M. Rosicka-Strūberga Strūberga: norāda, ka vīzu procesu trešo valstu pilsoņiem saņemt palīdzēja pasākuma organizatori un šo robežsardze varēja komunicēt ar biedrību jau ātrāk nevis kamēr mākslinieks uzstājas uz skatuves. Šādu rīcību uzskata par neētisku.

Ē.Eleds: aicina organizatorus arī ārpus formālā pasākuma saskaņošanas iesnieguma sazināties ar drošības dienestiem un pārrunāt visus iespējamus riskus, lai nerastos nepieciešamība pēc papildus pārbaudēm.

Ģ.Majors: aicina šo kopēju sarunu tvert, kā ceļu uz labāku savstarpēju komunikāciju un iedrošina Valsts drošības iestādes vajadzības gadījumos vērsties pie LPRP padomes pēc informācijas.

Padomes sēde tiek slēgta plkst.12:00